

INTERKULTURNÍ PORADENSTVÍ 2004

Irena Konečná

MUHIC', J. *Interkulturní poradenství 2004*. Praha : Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR, 2004.

S multikulturním přístupem v oblasti pomáhajících profesí se v České republice setkáváme poměrně krátce. Tento přístup začal být odbornou literaturou postupně reflektován v 90. letech minulého století a byl reakcí na zvyšující se zájem cizinců žít v naší zemi. Z oblasti odborné pedagogické literatury se na českém trhu objevila publikace Jasmina Muhiće *Interkulturní poradenství 2004*, určená nejen pro pracovníky ve školství.

Hned v úvodu autor stručně objasňuje pojmy jako multikulturalismus, multikulturní výchova a vzdělávání, jejich zdroje a cíle a naznačuje problematiku, které se budou následující kapitoly týkat. Publikace je rozdělena do pěti kapitol, kde první čtyři kapitoly na sebe obsahově velmi úzce navazují a poměrně obsáhlá pátá kapitola se věnuje problematice bilingvní výchovy.

První kapitola, která nese název „Kulturní odlišnosti“, stručně popisuje aspekty práce s klienty z odlišných kultur a podobu, v jaké se mohou tato specifika při poradenském procesu projevit - pojetí rodiny, genderu, vyjadřování emocí, religiózní myšlení, interpretace komunikačních stylů.

Na tuto kapitolu velmi úzce navazuje kapitola druhá, která se zabývá poradenskou praxí s kulturně odlišnou klientelou. Zdůvodňuje potřebu strukturovat poradenskou interakci, definuje univerzální a kulturně podmíněné chování, popisuje postup v poradenské praxi, jak komplexně přistupovat ke klientovi s ohledem na stupeň adaptace klienta na nové kulturní prostředí či dítěte na školní prostředí.

Třetí kapitola hovoří již o multikulturním poradenství ve školství. Definuje východiska politiky integrace cizinců ve školství a zmiňuje v této souvislosti i několik pokynů vydaných MŠMT. Dále konkrétně rozvíjí základní otázky poradenství s žáky z řad cizinců a taky roli jednotlivých subjektů – školy a psychologicko-pedagogické poradny, přičemž nabízí konkrétní přístupy (jak přizpůsobit školní kurikulum, doporučení pracovníkům pedagogicko-psychologických poraden).

Kapitola čtvrtá se zabývá interkulturními kompetencemi, kterými by měl disponovat ten, kdo provádí poradenskou či pedagogickou práci s kulturně odlišnými žáky/klienty. „Kompetence pro pedagogickou a poradenskou práci s kulturně odlišnými žáky/klienty nejsou omezené na soubor odborných znalostí a dovedností. Jsou také stálým osobnostním procesem v rovině postojů, přesvědčení a hodnot.“

Poslední kapitola se zabývá poněkud specifickou stránkou interkulturního poradenství, kterou je bilingvní výchova. Kapitola obsahuje jednak teoretická

východiska, zaměřuje se na charakteristiku raného bilingvismu a jeho vliv na rozvoj osobnosti dítěte, prvky bilingvní výchovy a roli školy.

Autor hojně čerpal především ze zahraniční literatury a všechny kapitoly jsou podkresleny modelovými situacemi. Z praktického hlediska by bylo vhodné, kdyby autor ještě vysvětlil některé klíčové termíny jako kultura, adaptace, akulturace, asimilace, integrace a segregace, a to s ohledem na práci s cizinci. Útlá publikace, vydaná Institutem pedagogicko-psychologického poradenství začátkem roku 2004, obsahuje spoustu klíčových informací, které dosud nebyly na českém trhu publikovány.